

Bibliography (transliterated): 1. Aleschynyna NV *Analysis Provision approach to competitiveness of enterprises* // *Scientific papers of Donetsk National University*. - 2002. - No 53. - P.201-209. 2. Baumaharten AV *Analysis methods for determining competitiveness and production of enterprises* // *Marketing in Russia and abroad*. - 2005. - No 4. - P. 53-55. 3. Boychyk IM, Khariv PS, Hopchan MI, Picha Y. *Business Economics: Training. manual for students of economics specialties of higher education* 1 - 4 accreditation. Second edition, revised and enlarged. - Kiev: "Caravel"; Lviv: "New World - 2000", 2001. - 298 p. 4. Bondar NM *Business Economics*. - Kiev: A.S.K., 2004. - 400 p. 5. Bondar I., V. Pakhomov *management cost of production and cost of production*. - Kiev, 2000. - 64 p. 6. Borysenko AS *Methods of Reducing enterprise costs* // *Business*. - 2009. - No 10. - P.49-52. 7. Velykyi YM, V. Prokhorov, Sablina NV *Cost management company: Monohrafaya*. - Kharkov: WA "INZHEK", 2009. - 192. 8. Vihurzhynska SY *Business Economics: lecture notes*. - Odessa: Odessa State Academy of Refrigeration, 2004. - 486 p. 9. Vybiry justification and cost management company: Author. Thesis ... candidate. Econ. Sciences: 08.06.01 [electronic resource] / JS Pogorelov; National Academy of Sciences of Ukraine. Institute of Economics and Statistics. - Donetsk, 2006. - 19 p. 10. Harkavenko S.S. *Marketing. Tutorial*. - 6th ed. - Kiev: Libra, 2008. - 720 p.

Надійшла (received) 06.03.2015

УДК 330.341

В.В. АЛЕКСАНДРОВ, асистент, НТУ «ХП»;
Д.А. ЦЮПКА, студент, НТУ «ХП»;

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ЗАЛУЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційна діяльність, та інновації зокрема, грають надзвичайно важливу роль у підвищенні ефективності діяльності підприємства. У наш час, підприємствам надзвичайно важливо мати здатність удосконалювати свою продукцію, щоб відповідати вимогам та стандартам світового ринку. У даній статті розглянуті поняття інновацій та інноваційної діяльності, а також їх вплив на розвиток підприємства.

Ключові слова: інновації, ефективність, підприємство, конкурентоспроможність, прибуток

Вступ

Проблема ефективності виробництва завжди посідала важливе місце серед актуальних проблем економічної науки. Зацікавленість нею виникає на різних рівнях управління економікою — від власників приватного підприємства до керівників держави. Сучасний етап розвитку ринкових відносин в Україні вимагає від вітчизняних підприємств активних дій з підвищення ефективності їх функціонування. З початку розвитку економічної науки проблема ефективного функціонування підприємств вийшла на перший план і залишається актуальною й сьогодні. Ключову роль у підвищенні ефективності діяльності підприємства повинна відігравати інноваційна діяльність. Необхідно формувати інноваційний механізм

© В.В. Александров, Д.А. Цюпка, 2015

управління підприємством так, щоб під час впровадження інновацій мала місце тенденція до причинного розуміння і пояснення явищ, які відбуваються в навколишньому середовищі підприємства. Це дозволяє глибоко обґрунтувати управлінські інноваційні рішення.

Зважаючи на це, слід ширше розглядати сутність поняття «інновація» та зміст інноваційного механізму в управлінні. Цьому питанню присвячена дана робота.

Аналіз останніх досліджень та літератури

Теоретичним питанням сутності інноваційного розвитку окремих елементів системи управління підприємством присвячена велика кількість робіт вітчизняних та іноземних спеціалістів. Деякі вчені під поняттям інновацій розуміють прибуткове використання новачій у вигляді нових технологій, видів продукції, організаційно-технічних рішень виробничого, фінансового або іншого характеру. Інші вважають, що нововведення виражається у розвитку технології, техніки, управління на стадіях її зародження та освоєння.

Крок уперед порівняно зі своїми колегами, як з теоретичної, так і практичної точок зору, зробив Йозеф Шумпетер, погляди якого на процес упровадження новинок викладено в опублікованій у 1911 р. праці під назвою «Теорія економічного розвитку», що стала згодом класичною. У ній він розглядає технічну інновацію як економічний засіб, застосований підприємцем з метою підвищити свій прибуток.

Перш ніж перейти до розгляду питання впливу інновацій на діяльність підприємства, необхідно окреслити теоретичні положення щодо явищ, які впливають на формування інноваційної діяльності, та її роль у підвищенні ефективності діяльності підприємства. Серед них: інновації, їх економічна суть і значення, поняття інноваційної діяльності на підприємстві, поняття інноваційного процесу та ін. [1, 2, 4, 6]

Метою статті є визначення пріоритетних напрямків інноваційної діяльності, що позитивно впливають на розвиток підприємства.

Постановка проблеми. У цей складний для України час, коли вкрай важливими завданнями є збереження промислового комплексу, його структурна перебудова і забезпечення подальшого науково-технічного розвитку, роль інноваційної діяльності у проблемі підвищення ефективності діяльності вітчизняних підприємств набуває принципового значення, оскільки її вирішення дасть змогу перейти до створення і використання технологій більш високого рівня, а отже, прискорити економічне зростання національної економіки.

Матеріали досліджень.

У науковій літературі дуже часто зустрічається твердження про те, що сьогодні стійке економічне зростання ототожнюється виключно з впровадженням досягнень науково-технічного прогресу та інтелектуалізацією факторів виробництва. На частку нових знань, втілюваних

у технологіях, обладнанні та організації виробництва припадає до 80% приросту ВВП найбільш розвинених країн світу. При цьому очікується, що в найближчі 15-20 років обсяг реалізації наукоємних і високотехнологічних товарів в 10 разів перевершить загальну вартість продукції сировинного сектора. Все це об'єктивно робить безперспективною прийняту в багатьох країнах пострадянського простору сировинну орієнтацію економічного зростання і постійно диктує необхідність пріоритетного, випереджального розвитку, саме науково-технічного та інноваційного секторів національної економіки.

Очевидно, що зберегти свій економічний суверенітет в XXI столітті мають шанси тільки ті держави, які сьогодні форсованими темпами накопичують передові, заснований на використанні останніх досягнень науки і техніки, інноваційний і промисловий капітали. Прихильність даному принципу інноваційного розвитку наочно демонструють розвинені країни Заходу (насамперед «Велика сімка»), які сконцентрували під своїм контролем до 90% світового наукового потенціалу та контролюючи не менше 80% глобального ринку високих технологій обсягом в 2,5-3 трлн. USD. Зокрема, завдяки високопрофесійному інноваційного менеджменту на рівні конкретних фірм та національної економіки в цілому високотехнологічна продукція в товарному експорті США сьогодні становить більше 32%, Великобританії - 31%, Японії - 26%, Франції - 23%. Прибуток, що отримується технологічно розвиненими країнами від реалізації наукоємної продукції колосальна: щорічний експорт наукоємних товарів і послуг приносить США більше 700 млрд. USD, Німеччині - 530 млрд. USD, Японії - 400 млрд. USD. З погляду на такі статистичні дані промисловим підприємствам України потрібно докладати більших зусиль для втілення інноваційних процесів в своєму виробництві.

У офіційній літературі під інноваціями розуміються кінцеві результати інноваційної діяльності, які отримали втілення у вигляді нового чи удосконаленого продукту або ж послуги, впроваджених у новий чи удосконалений технологічний процес чи спосіб виробництва (передачі) послуг, які у кінцевому результаті принесли прибуток. Будь-яка інновація завжди сприймається як складний процес, що передбачає зміни науково-технічного, економічного, соціального і структурного характеру. Інновації мають забезпечувати економічний, соціальний, технічний чи екологічний ефект.

Інноваційна діяльність - це діяльність, спрямована на користування та комерціалізацію результатів наукових розробок, впроваджених для розширення й поліпшення якості своєї продукції, вдосконалення технології її виготовлення з подальшим впровадженням в реалізацію на внутрішньому, а також зарубіжному ринках.

Інноваційний процес - це процес перетворення наукового знання на інновацію, що можна уявити, як послідовний ланцюг подій, у ході якого

інновація визріває від ідеї до конкретного продукту, технології або ж послуги й поширюється за практичним використанням. Інноваційний процес забезпечує впровадження науково-технічного результату інтелектуального потенціалу, отримання нової чи поліпшеної продукції (послуг) і максимальний приріст вартості.

Серед підходів до класифікації інновацій найпоширенішим тепер вважається розподіл їх за причиною виникнення, ступенем новизни та сферою застосування. На основі цього критерію вирізняються великі групи інновацій (рис. 1).

Кількість класифікаційних ознак залежить від критеріїв, використовуваних для типології інновацій та інноваційної діяльності. У результаті одна й та сама інновація може бути віднесена до кількох типів.

Рис. 1 – Класифікація інновацій

В динамічному плані структуру інноваційного процесу можна представити у наступному вигляді:

- 1) Виявлення проблемної ситуації (імітація інновації);
- 2) Формулювання цілей інновації;
- 3) Аналіз існуючого становища (діагностика проблеми організації, або окремого її елемента);
- 4) Ухвалення рішення доцільність розробки інновації певного виду;
- 5) Розробка (проектування) інновації;
- 6) Узгодження і запровадження проекту інновації;
- 7) Підготовка об'єкта до інновації;
- 8) Впровадження інновації;
- 9) Оцінка фактичної ефективності інновації;
- 10) Старіння інновації.

Контроль переходу від однієї операції інноваційного процесу до іншого є дієвим інструментом управління процесом впровадження інновації. Після економічного освоєння інновації слідує фаза її ефективного використання, що характеризується поступовою стабілізацією витрат, переважно з допомогою нарощування обсягів використання нововведення. Саме так реалізується переважна більшість фактичного економічного ефекту інновації. Заключна фаза життєвого циклу інновації - її старіння.

Інноваційна діяльність підприємства спрямована, передусім, для підвищення конкурентоспроможності своєї продукції (послуг). Конкурентоспроможність підприємства – здатність підприємства створювати, виробляти і продавати товари та послуги, цінові й нецінові якості яких привабливіші, ніж в аналогічній продукції конкурентів. Забезпечення конкурентоздатності товару вимагає новаторського, підприємницького підходу, суттю якого є пошук, освоєння і реалізація інновацій. Головною передумовою введення інноваційної стратегії є моральне старіння своєї продукції і технології. У зв'язку з цим в підприємствах слід проводити атестацію випущених виробів, технологій, устаткування й робочих місць, аналізувати ринок та канали розподілу товарів. Інакше кажучи, необхідно проводити моніторинг ресурсів підприємства, з метою виявлення можливих шляхів введення інновацій, задля підвищення рентабельності підприємства та оптимального використання наявних матеріальних і наукових ресурсів.

Результати досліджень. При дослідженні даної проблематики, слід, перш за все, звернути увагу на чинники, які впливають на стійкість та конкурентоспроможність підприємства, а саме: положення підприємства на фінансовому ринку; виробництво продукції, що користується попитом; якість продукції; потенціал підприємства в діловій співпраці; ступінь залежності від зовнішніх кредитів і інвесторів; наявність неплатоспроможних дебіторів; інноваційна діяльність; ефективність господарських і фінансових операцій.

Вище перелічене дає змогу ще раз підтвердити важливість впливу інноваційних процесів в забезпеченні високих показників діяльності, та розвитку стійких конкурентних переваг підприємства.

Висновки. В даний час в програмах інновації українських підприємств пріоритетними повинні бути: впровадження нових видів продуктів; освоєння нових сегментів ринку; підвищення рентабельності діяльності підприємства і кожного підрозділу окремо; оптимальне використання наявних матеріальних та наукових ресурсів.

Надзвичайно важливою є роль інновацій у підвищенні ефективності діяльності підприємства. Розглянуті аспекти дозволять керівникам підприємств переконатися в необхідності залучення інновацій у діяльність підприємства.

Список літератури: 1. Інноваційний менеджмент: Підручник для вузів / С.Д.Ільїнова, Л.М.Гохберг, С.Ю. Ягудін та ін.; Під ред. проф. С.Д.Ільїнкової.-2-е вид., перераб ідоп.- М.

:ЮНІТІ-ДАНА, 2009. 2. Мединський В.Г Інноваційний менеджмент: Підручник -М.:ИНФРА-М, 2005. 3. Інноваційний менеджмент: підручник для вузів / Морозов Ю.П.. М.:ЮНІТІ, 2010. 4. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник / О.М.Хотяшева.-Спб.: Пітер, 2005. 5. Тарасова Н.В., Ларионова І.А., Алексахин А.В. Організації і планування виробництва. Методичні вказівки. М.: 2009. 6. Петрович І.М., Атаманчук Р.П. Економіка підприємства. – М., 2000.

Bibliography (transliterated): 1. *Innovation Management: A Handbook for Universities* / S.D. Ylynova, L.M. Hohberh, S.Y. Yagudin, etc. ; Ed. prof. S.D.Ylenkovoy., 2nd ed., Rev idop.- AM: Unit DANA, 2009. 2. V.G. Medynskyy *Innovation Management: Handbook* -Moscow: INFRA-M, 2005. 3. *Innovation Management: a textbook for universities* / Morozov Y.P. Moscow: Unity, 2010. 4. *Innovation Management: Textbook* / O.M. Hotyasheva.-SPb. : Peter, 2005. 5. Tarasova N.V., I.A. Larionov, A. Aleksahyn *Organization and production planning*..Moscow: 2009. 6. Atamanchuk R.P. *Industrial power and business economics*. - Moscow:, 2007.

Надійшла (received) 06.03.2015

УДК 656.2.001.47

Н. В. ГРИЦЕНКО канд. экон. наук, доц. Украинский государственный университет железнодорожного транспорта, г.Харьков

ЛИДЕРСТВО РУКОВОДИТЕЛЯ, КАК МОТИВАЦИЯ РАБОТНИКОВ К ДОБРОСОВЕСТНОМУ И ИНИЦИАТИВНОМУ ТРУДУ

В данном исследовании рассматриваются особенности организаторских способностей и личных качеств руководителя предприятия, благодаря которым мотивируется побуждение работников к добросовестному и инициативному труду. Реализация организационных целей, достигается благодаря руководителю как естественному лидеру, способному притягивать к себе людей, бессознательно вызывая чувство восхищения, обожания, любви.

Ключевые слова: лидерство, современный руководитель, организация, сотрудники, коллектив.

Вступление. Должность «современный руководитель» требует от человека владения многими различными навыками. Его знания должны быть комплексными, от секретов маркетинга до хитростей финансовой науки, от методов организации современных производств до тайн человеческой психологии.

Анализ последних исследований. В этом направлении работали такие ученые как Адизес И.К. [1], Бычин В.Б., Малинин С.В., Шубенкова Е.В. [2], Олехнович М.О., Макарова Т.А. [3], Одегов Л.В. [4], Соломанидина Т.О. [5], однако в этом направлении есть еще неразрешенные моменты практического направления.

© Н. В. Гриценко, 2015